وهى آتيك فكانه قال ضعافا وآتيك فوقوا فالالف فى قوله للتثنية اى قبلا بالامالة
والقاف بعدها مفتوحة ثم قال **يحلف ضمنا** اى الحلف عن خلاد فى امالتها والصاد فى
ضمناه من خلف امالها من غير خلاف ثم قال **مشاربه لامع** وهى آتية
وهما مبتداء وخبر اى ظاهر واضح كالشمع اللامع اراد ان هشاما امال
مشاربه فى سورة يس لكسرة الراء بعدها والف آتية فى سورة الغاشية للكسرة
النون بعدها وللياء التى بعد الكسرة وو زنها فاعلة وهو قوله تعالى تسقى من عين
آنية اى حارة واما آتية فى سورة هل اتى قوله تعالى ويطاف عليهم بآنية من فضة
فوزنها افعلة لانها جمع اناء وليس الفها احد ولعل سببه ان الفها بدل عن هزة
فظن الاصل فى امثاله هل اتيك فى قوله هل اتيك حديث الغاشية
احتراز امن الشبيه فى هل اتى على الانسان والله اعلم **وفى**
زايد العدل اى امالته من هذه صيغته والالف للاطلاق والله اعلم **وفى**
الكافرين عابدون وعابد وخلفهم فى الناس والحر خصلا
اى فى سورة الكافرون امال هشام ولا انتم عابدون فى موضعين ولا انا عابد
لكسرة الباء بعد الالف واحترز بذكر من قوله تعالى ونحن له عابدون ثم قال وخلفهم
اى خلف الناقلين من اهل الاداء فى امالة لفظ الناس اذا كان مجرورا او اخر
جميع الذكر فى سورة الناس كما فعله ابو عمرو الدورى عن ابى عمرو من الطريقين
الامالة وكذا فى امالة والناس بعد الالف وقيل ان ذكر لغة اهل
الحجاز قال الشيخ وكان شيخنا يعنى الشاطبى رحمه الله يقرئ بالامالة له يعنى لابى عمرو
من طريق الدورى وبالفتح من طريق السوسى وهو مسطور فى كتبه لهذه الامة اذ ذاك
قلت وكذا اقرأنا شيخنا ابو الحسين ولم يذكر ابو الحسن بن غلبون من غيره وتحته
فى هذا البيت من الاشكال ما اتحفه به فى قوله وبيا مضيفا فى قوله ومع كافرون الكافرون
بيائه من انه يحتمل ان تكون الواو فى قوله وفى الكافرون فاصلة واذا كان كذلك
فلم يذكر لقارئها مدا فيكون خصلا مدا لها وللناس وتكون الواو فى
خلفهم عاطفة ولو قال وفى الكافرون عابدون وعابد له خلفهم فى الناس لخلص
من هذا الايهام ولاحتاج الى واو فاصلة فى خلفهم لان هذا مذهب له فوله
سوى احرف له ربية فى اتصالها كما قدمنا هذا حيادك والحراب الا آخره
ولم يات بواو فاصلة فان قلت فقد سبق اشكال آخر وهو انه يحتمل ان
يكون بعض ما فى البيت الاتى لابى عمرو اذا لم يات بواو والباقى من عند الواو

لابن ذكوان فيه ابن يخص الجميع لابن ذكوان قلت من جهة استغناه
عنه بقوله وهو مما قد علم ان اباعمرو نيله فدل ذكر على انه شاقه مع عطف
عليه لغير ابى عمرو فينتظر من ليس له قوله مثلا والله اعلم **حمارك**
والمحراب اكراههن والحمار وفى الكرام عمرا ان مثلا
اى اما ان ابن ذكوان جميع ما فى هذا البيت حمارك فى البقرة والحمار
فى الجمعة والمحراب وعمران حيث وقعا واكراههن فى النور والاكرام
فى موضعين فى سورة الرحمن تعطل وجهه كسرة او ائل الجميع وما بعد
الالف غير عمران والمحراب المنصوب ووافق فى حمارك فى الحمار
مذهبه عمرو والدورى عن الكسائى فان قلت فما له لم يذكرهما معه
عند ما ذكر حمارك والحمار كما اعاد ذكر حمزة والكسائى مع من وافقهما
فى امالة رمى وناى واناه قلت لانه نص على الحمار مع حمارك فى امالة
ابى عمرو والدورى فى قوله كاسفارهم والدارئم الحمار مع حمارك فلم يضرة
بعد ذكره ان يذكر مذهب ابن ذكوان وحده ومثل ذكر قوله فيما مضر وجاء
ابن ذكوان فى شامتيلا وان كان حمزة يقراء كذلك لانه قد تقدم ذكره له معينا
بخلاف رمى وناى واناه فانه يتقدم النص عليها معينة وانما اندرجت فى قاعدة
ذوات الياء فلو لم يعد ذكر حمزة والكسائى لظن ان ذلك مستثنى من الاصل
المتقدم كما تقدم والكسائى بامالة مواضع من ذكر والله اعلم **وكل تحلف**
لابن ذكوان غير ما يحتم من المحراب فاعلم ابن عمملا اى وكل
هذه الالفاظ الستة فى امالتها لابن ذكوان خلاف الا المحراب المجرور فلم يختلف
عنه فى امالته وهو موضعان فى آل عمران ومريم فتقرر ان ابن ذكوان بامالة
هذه الكلم الاربع المحراب واكراههن والاكرام وعمران وبلى والقراءى فتحها
للاوسكانها يبتدأ بين اللفظين الاعمران يبتدأ بورش وابن ذكوان فى هذه
الكلمات وهو عين ما بينا عليه فى شرح قوله وذو الياء ورش بين بين واكثر
الناس يجهل ذلك والله اعلم **ولا يمنع الاسكان فى الوقف عارضا**
امالة ما للكسر فى الوصل مثلا فى الوقف معمولا عارضا ولو جعلناه
معمولا الاسكان لقلت فائدته فان اسكان الوقف لا يكون الا عارضا وهو ظاهر البيت
على ان امثلت فى الوصل لاجل كسرة بعدها نحو النار والناس فتمثل الكسرة
تزول فى الوقف ويوقف بالسكون فهذا السكون فى الوقف لا يمنع امالة الالف لانه
عارض لان الامالة سبقت الوقف ولم يذكر فى التيسير غير هذا الوجه وذهب قوم